

MARSZAŁEK
WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO

DPR-II-1.40.6.2022

Poznań, dnia 21 marca 2022 r.

Pan
Jerzy Lechnerowski
Radny Sejmiku
Województwa Wielkopolskiego

Szanowny Panie Radny

W odpowiedzi na interpelację w sprawie środków unijnych złożoną na XXXIX sesji Sejmiku Województwa Wielkopolskiego, która odbyła się 28 lutego 2022 r., przesyłam następujące informacje.

Interpelacja dotyczy obowiązującego od 1 stycznia 2021 roku mechanizmu warunkowości, zwanego potocznie „pieniądze za praworządność”, wprowadzonego Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2020/2092 z dnia 16 grudnia 2020 r. w sprawie ogólnego systemu warunkowości służącego ochronie budżetu Unii.

Pragnę zauważyć, że stronami w dyskusji na temat ww. mechanizmu są państwa członkowskie i Komisja Europejska, natomiast Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego jako Instytucja Zarządzająca programem regionalnym nie bierze udziału w rozmowach i nie jest bezpośrednio informowany w tym zakresie. Mechanizm warunkowości jest regulowany Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) oraz wytycznymi dotyczącymi stosowania ww. rozporządzenia (Komunikat Komisji z dnia 2 marca 2022 C(2022) 1382), dlatego też odpowiedzi na pytanie Pana Radnego należy szukać w ww. dokumentach. Więcej informacji można uzyskać na stronie: https://ec.europa.eu/info/strategy/eu-budget/protection-eu-budget/rule-law-conditionality-regulation_pl.

W zakresie poruszonej przez Pana Radnego kwestii chciałbym zwrócić uwagę na poniższe zapisy zawarte w wytycznych dotyczących stosowania ww. Rozporządzenia w sprawie ogólnego systemu warunkowości służącego ochronie budżetu Unii.

Zapisy dotyczące państwa członkowskiego i krajowych podmiotów zarządzających funduszami:

„87. Środki przyjęte na podstawie rozporządzenia w sprawie warunkowości będą miały skutki finansowe lub gospodarcze. Skutki te powinny być jednak ograniczone do danego państwa członkowskiego lub, w szczególnych przypadkach, do niektórych krajowych podmiotów zarządzających funduszami. O ile decyzja o przyjęciu środków nie stanowi inaczej na podstawie należytych uzasadnionych powodów zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami unijnymi, wprowadzenie tych środków nie powinno mieć wpływu na istniejące wcześniej zobowiązania jednostek rządowych lub państw członkowskich do dokonywania płatności na rzecz odbiorców końcowych lub beneficjentów, którzy są uprawnieni do takich płatności w ramach odpowiedniego programu lub funduszu Unii.”

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego
al. Niepodległości 34, 61-714 Poznań
tel. 061 626 66 00, faks: 061 626 66 01
www.umww.pl, e-mail: marszalek@umww.pl

„89. Nałożenie środków nie zmienia istniejących wcześniej obowiązków jednostek rządowych lub państw członkowskich w zakresie realizacji programu lub funduszu w ramach dowolnego trybu zarządzania, w szczególności ich zobowiązań prawnych do dokonywania płatności wobec odbiorców końcowych lub beneficjentów, jak przewidziano w mających zastosowanie instrumentach Unii oraz w konkretnych aktach prawnych, które stworzyły takie obowiązki, o ile decyzja w sprawie nałożenia środków nie stanowi inaczej.”

Zapisy dotyczące beneficjentów i odbiorców końcowych:

„91. (...) Na tym etapie Komisja uważa, że co do zasady, jeżeli beneficjent lub odbiorca końcowy uczestniczy w naruszeniu zasad państwa prawnego, na przykład w przypadku korupcji, oszustw systemowych i konfliktów interesów, środki, które mają zostać przyjęte na podstawie rozporządzenia w sprawie warunkowości, mogą mieć również wpływ na tego beneficjenta lub odbiorcę.”

Poniżej pozwolę także sobie przytoczyć zapisy obecnego Kontraktu Programowego w zakresie zapewnienia środków na realizację projektów w ramach programów regionalnych:

„Art. 6 [Zobowiązania finansowe Strony samorządowej dotyczące Programu Regionalnego] (...)

7. Strona samorządowa ponosi skutki finansowe wynikające z realizacji Programu Regionalnego z wyłączeniem przypadków, w których:

1) wydatki poniesione w ramach Programu Regionalnego nie mogą zostać ujęte w zestawieniach wydatków, o których mowa w art. 98 rozporządzenia 2021/1060, w tym w sytuacji przekroczenia tzw. poziomu błędu skutkującego nałożeniem korekty, lub

2) wydatki ujęte w zestawieniach wydatków, o których mowa w art. 98 rozporządzenia 2021/1060, nie mogą zostać zrefundowane przez Komisję Europejską

wystąpiły wyłącznie na skutek działania lub zaniechania Strony rządowej. (...)

Jednakże w Kontrakcie Programowym zawarto także poniższy zapis, który nie ma zastosowania, gdy okoliczności wskazujące na nieprawidłowości w realizacji Programu Regionalnego lub okoliczności mogące skutkować niewydatkowaniem środków z EFRR lub EFS+ w ramach Programu Regionalnego, są spowodowane działaniem lub zaniechaniem Strony rządowej:

„Art. 19 [Działania naprawcze, wstrzymanie dofinansowania]

4. Minister właściwy do spraw budżetu, na wniosek Ministra, może wstrzymać realizację płatności w odniesieniu do danego projektu w przypadku, gdy wystąpiły okoliczności mogące skutkować brakiem refundacji z Komisji Europejskiej wydatków poniesionych w ramach tego projektu, o czym informuje niezwłocznie Ministra oraz Instytucję Zarządzającą Programem Regionalnym.”

W związku z powyższym trudno jednoznacznie odpowiedzieć na postawione pytanie. Jednocześnie chciałbym podkreślić, że Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego nie jest władny do interpretowania zapisów przywołanego Rozporządzenia i wytycznych, a zastosowanie ww. mechanizmu w stosunku do jakiegokolwiek państwa członkowskiego będzie pociągać za sobą konieczność uzgodnień i rozwiązań systemowych na poziomie centralnym i unijnym.

Z poważaniem
Grzegorz Potrzebowski
Dyrektor Departamentu Polityki
Regionalnej
z up. Marszałka Województwa